

Et Ændringsforslag til Jagtloven.

Af OTTO WILHJELM.

„Det, der er nyt, er ikke godt, og det, der er godt, er ikke nyt“, sagde „Dansk Jagtforening“s Formand for nylig ved et Diskussionsmøde arrangeret af Dansk Jagtforenings Afdeling i Nordre Birk. Denne Gang gjaldt de udødelige Ord et Ændringsforslag til Jagtloven af 1931, som det danske Udvalg af ”The international Committee for Bird Preservation“ har indsendt til Landbrugsministeriet.¹⁾

Jagtforeningens Formand betragtede vist sit Indlæg som en Ligprædiken over Forslaget. Den følgende Gennemgang af Forslagets Hovedprincipper og de Ændringer, der er af særlig ornitologisk Interesse, kan tages som Nekrolog over en kær Afdød, hvis man ikke foretrækker at sige: Kongen er død, Kongen leve.

I Henvendelsen til Landbrugsministeriet siger Forslagsstillerne, at de ledende Hovedsynspunkter har været, *at* alle Dyr fredes i den Tid, de har Unger, *at* der i Loven anføres Jagttider — ikke Fredningstider som i den nuværende og tidligere Jagtlove — og *at* der fastsættes fælles Jagttider for det størst mulige Antal Vildtarter, der nævnes ved de forskellige Arters Navne uden den nu brugte Anvendelse af Fællesbetegnelser som „Svømmeænder“, „Vadefugle“ o. s. v.

Det er vanskeligt at forestille sig, hvorledes disse tre Principper sagligt skulde kunne imødegaas, og da de alle er velkendte, kan de forhaabentlig henføres til Kategorien „det gode, der ikke er nyt“, saa man kan regne med, at berettigede Indvendinger mod Forslaget maa støttes paa, at man ved Princippernes Udformning er gaaet videre end disse kræver.

Før de enkelte Bestemmelser omtales, skal det nævnes, at Forslagets Motiver yderligere fremdrager nogle Synspunkter, der har været vejledende ved Udarbejdelsen, nemlig *at* der som jagtbart Vildt kun bør medtages Fugle, som sports- og

¹⁾ Ændringsforslag til Lov om Jagten af 28. April 1931, udarbejdet af det danske Udvalg af The international Committee for Bird Preservation. — København 1946.

næringsmæssigt har nogen Betydning, *at* der bør lægges Vægt paa en vis international Høflighed, og *at* der bør tages Hensyn til de nyeste videnskabelige Erfaringer.

Heller ikke disse Synspunkter er nye i dansk Jagtlovgivning. De forekommer alle naturlige og rimelige, men det er klart, at det altid vil kunne diskuteres, hvor megen Vægt der i de enkelte Tilfælde skal lægges paa dem, naar Sol og Vind skal skiftes lige mellem Jægere og Naturfredningsfolk.

Bestemmelserne om Fredningstider er naturligvis allerede som Følge af de Principper, der har ligget til Grund ved Udarbejdelsen, undergaaet en Omredaktion — Fredningstider er blevet til Jagttider — men ogsaa reelt er der foretaget Ændringer i de gældende Bestemmelser.

Gruppen helt fredløse Fugle venter man ikke at finde i Forslaget, men Fredløsheden for Graaspurv, Krage og Huskade er bibeholdt og begrundes med, at disse Fugle er aabenbare Skadedyr. Selvom dette indrømmes, er det dog et Spørgsmaal, om man ikke kunde have givet ogsaa disse Fuglearter en begrænset Fredning og derved undgaaet al Nedlæggelse af gamle Fugle i den Tid, hvor de opfører Under. Dette kunde f. Eks. tænkes gennemført ved, at man tillod Ødelæggelse af Reder, Æg og Unger og tillod Nedskydning af den rugende Fugl men iøvrigt fastsatte en Fredning omfattende den Tid, hvor der er Unger. Og saa burde Fosformos for Krager — hvad Forslaget ikke gør — stilles i Klasse med al anden Gift. Disse Reformere vilde kræve et vist Arbejde og en vis Paapasselighed for at holde Spurve, Krager og Skader tilstrækkeligt nede, men med lidt Ulejlighed lader det sig gøre, og det synes ikke urimeligt at stille dette Krav for at komme uden om Afliivningsformer, der i hvert Fald i Princippet skarpt maa for dømmes af alle.

Gruppen totalfredede Fugle er efter Forslaget udvidet med en Del Fugle, der er af ringe næringsmæssig Værdi. Det drejer sig her navnlig om smaa Vadefugle. Den skønsmæssige Afgrænsning i Forslagets Opregning af jagtbare Vadefuglearter kan naturligvis altid diskuteres, men Forslagsstillerne, der f. Eks. medtager Islandske Ryle, synes ikke at være gaaet særlig vidt. Enkelt Bakkasin er medtaget som jagtbar, fordi der

knytter sig en særlig sportslig Interesse til Jagten paa denne Fugl.

Skovsnuppen foreslaas fredet som de andre Vadere, hvilket betyder at Foraarsjagten bortfalder, og det samme gælder vore ikke-ynglende Gaasearter, der har Jagttid sammen med Graagaasen. Foraarsfredning af Snepper og Gæs motiveres med naboventlige Hensyn. Gæssene er nu foraarsfredede i England, Holland, Tyskland, Sverige og Finland, og Sneppen er foraarsfredet i England, Irland, Holland, Belgien, Norge, Sverige og Finland, dog saaledes at Jagt paa Aftentræk er tilladt i Belgien fra $\frac{1}{3}$ til $\frac{10}{4}$ og i Sverige fra $\frac{15}{5}$ til $\frac{1}{6}$. Foraarsfredningen af Gæssene er yderligere begrundet i Vanskeligheden ved at skelne flere af vore Gaasearter fra hinanden. Dette gør det ønskeligt at faa en fælles Jagttid og undgaa, at Graagæs ved en Fejltagelse nedlægges i eller umiddelbart før Yngletiden.

Det er klart, at disse Bestemmelser om Foraarsfredning maa møde nogen Modstand i visse Jagtkredse, men Jægerne har selv efter Forhandling med svenske Jægere taget Initiativet til Bestemmelsen i Jagtlovens § 27 om Forbud mod Motorbaadsjagt i Øresund og derigennem vist deres Indstilling overfor det principielle i Spørgsmaalet, og det ses derfor ikke, hvorfor Forslagets velunderbyggede Bestemmelser ikke skulde møde Forstaaelse i Jagtkredse, selvom det unægtelig er nyt. Denne Bemærkning gælder dog ikke Skovsnuppen, hvor Foraarsjagten i mere end et halvt Aarhundrede har været et Stridens Æble indenfor Jægerkredsen selv.

For Havets Dykænder foreslaas en betydelig Indskrænkning af Jagttiden. Dette vil næppe vække Begejstring hos Jægerne, men paa den anden Side taler meget og derunder navnlig Erfaringerne fra Vintrene 1940—42 stærkt for en Reform. Ogsaa her gør Hensynet til de andre nordiske Lande sig gældende.

De øvrige Frednings- eller rettere Jagttider indeholder vist ikke særlig eksplosive Stoffer. Enkelte Fuglearter saasom Blishøns, Storm- og Hættemaager har faaet en noget forlænget Jagttid. En Del mindre Begrænsninger (og Udvidelser) af Jagttider skyldes Ønsket om at faa saa mange ensartede Fredningstider som muligt.

Fredningen omfatter som nu Fuglenes Reder, Æg og Yngel, men efter Forslaget gøres ingen Undtagelse for Indsamling af

Maageæg. Denne Ændring forekommer tilstrækkelig begrundet dels ved den Ufred som Indsamlingen afstedkommer ogsaa blandt Andefugle, der efter de senere Tidens Erfaringer ynder at ruge i større Hættemaagekolonier, dels ved den Omstændighed, at en forsvarlig Indsamling under normale Forhold praktisk taget er uden økonomisk Værdi. Motivernes Argument, at Indsamlingen har været landsskadelig under Besættelsen, fordi Æggene gik til Tyskland og forøgede vort Tilgodehavende der, kunde ligesaagodt begrunde en Nedlæggelse af Agerbrug og Kvægavl her i Landet.

Som noget nyt foreslaas, at Fredning ogsaa omfatter ikke autoriseret Fotografering og Filmoptagelse af fredede Fugle ved Reden og al uautoriseret Ringmærkning af Fugle.

Motiverne siger om Fotografering og Filmoptagelse, at Behovet for disse Fotografier og Film er dækket mange Aar ud i Fremtiden. Man kunde ogsaa om f. Eks. Malerkunst og Litteratur sige, at deres Frembringelser „er almindelige Handelsvarer, og da Antallet af disse er saa stort, at Behovet maa siges at være dækket mange Aar ud i Fremtiden, skal man henstille, at al den Slags forbydes“. Virkelig gode fotografiske og filmiske Fremstillinger af Fuglene og deres Liv har vi ikke for mange af.

Forudsat, at Betingelserne for Opnaaelse af Autorisation ikke bliver for strænge, kan enhver Ornitolog dog vist godkende saavel disse Bestemmelser som Forslagets udtrykkelige Bestemmelse om, at Dispensation fra Fredningsbestemmelserne ikke kan gives til Anlæg eller Forøgelse af private Samlinger. Det har altid sin Betydning først at feje for sin egen Dør.

Hvis et Jagtlovsforslag som et Flag er skønnest i Modvind, kan Forslagets § 6 om 50 Meter-Bæltet langs alle danske Kyster anbefales til Bevaagenhed. Den foreslaaede Løsning er ny, men Problemet selv dukkede op allerede under Forhandlingerne om Jagtforordningen af 1840. Jagtforordningen legaliserede en gammel hævdvunden Regel, at Jagten paa Havet var fri, men det blev dengang overvejet at begrænse denne Ret ved at forbyde Jagt i en vis Afstand fra Land, en Tanke, som dog atter blev opgivet af praktiske Hensyn. I Jagtloven af 1922 havde man overvundet disse praktiske Betænkeligheder og

bestemte, at al Jagt fra Baad og Pram var forbudt i et 50 m bredt Bælte fra anden Mands Jagtgrund. Bestemmelsen mødte stærk Uvilje hos Strandjægerne og gav Anledning til Stiftelsen af „Landsjagtforeningen“, som i Løbet af nogle Aar vandt en meget stærk Position, og Bestemmelsen om 50 m-Bæltet fik da ogsaa kun en kort Levetid. I de to store Jagtorganisationer „Dansk Jagtforening“s og „Landsjagtforeningen“s Jagtlovforslag, som danner Grundlaget for vor nugældende Jagtlov af 1931, er 50 m-Bæltet forsvundet. Aflivningen af 50 m-Bestemmelsen var Grundpillen i Jagtorganisationernes store Forlig, og blev saa at sige Indledningen til og Grundlaget for det in-time Samarbejde, som de to Organisationer siden har haft.

Forslagsstillerne savner ikke Mod, naar de begynder at pille ved 50 Meter-Bæltet. De foreslaar ikke 1922 Bestemmelsen kaldt tillive igen, men har den ved første Øjekast endnu dristigere Tanke at forbyde al Jagt i 50 Meter-Bæltet, en Foranstaltning som skulde synes at maatte medføre saavel Strand- som Landjægerens Mishag. *Divide et impera* er en meget god Leveregel, men selv med eventuel Sympati hos nogle Ejere af Kyststrækninger er Strandjægerens gamle Rettigheder som nævnt Grundpillen i et Samarbejde, som i den forløbne Tid har bragt Jægerne uhyre Fordele, og det vil sikkert blive en Skuffelse, hvis man uden helt nye og overbevisende Argumenter venter nogen større Tilslutning fra Jægerkredse.

Det er sikkert et Fejlgreb, naar Forslaget Motiver til denne Bestemmelse i saa høj Grad beskæftiger sig med de rent „krybskyttmæssige“ Følger af 50 Meter-Bæltets Ophævelse. Bortset fra Tiden 1922—31 har man dog klaret sig saa slideligt uden 50 Meter-Bæltet og med denne Argumentation bliver Problemet, naar alt kommer til alt et rent Jægerproblem.

Den, der sympatiserer med Forslaget og som gør sig 50 Meter-Bæltets Historie klar, spørger sig selv, om det ikke havde været bedre paa Bekostning af Krybskyttebetragtningerne at gøre noget mere ud af den anden Del af Argumentationen, nemlig 50 Meter-Bæltets Betydning i Forbindelse med den foruroligende Aftagen i Graaandebestanden og den mærkbare Nedgang i Antallet af andre Ænder og Vadere. Man kunde om dette sidste have ønsket en lignende grundig Regegørelse, som den der bliver Sneppens Foraarsfredning til Del. Tilbage-

gangen blandt Ænder og Vadefugle har sikkert i det væsentlige andre Aarsager end 50 Meter-Bæltets Ophævelse, men der er til disse Aarsager knyttet saa store Interesser bl. a af økonomisk Art, at Jagt og fredningsmæssige Hensyn maa vige. Man maa da spørge, om fortsat Jagtudøvelse i det hidtidige Omfang ikke er uforsvarlig, og om ikke Forslagets Bestemmelse er egnet til at genoprette den skete Skade. Kun et Forsøg kan vise dette, og det er næppe urimeligt at kræve dette Forsøg gjort nu. Vi har jo sørgelige Erfaringer for, at en vidtgaaende Decimering af en Fugleart kan gøre det umuligt eller i hvert Fald uhyre vanskeligt at bringe Arten paa Fode igen.

En Argumentation som den her antydede forekommer at have større Udsigt til at vinde Tilhængere i alle Kredse, saameget mere som Spørgsmaalet har mindst lige saa stor Interesse for Jægere som for Fredningsfolk.

Forslaget indeholder endnu en lang Række Ændringer, bl. a. Bestemmelser, der — som Forslag om Oprettelse af Jagtpoliti, Forbud mod Udstopning af fredede Fugle o. l. — tager Sigte paa en bedre Overholdelse af Fredningsbestemmelserne, men dette skal forbigaaes til Fordel for en Omtale af den Modtagelse Forslaget har faaet i officielle Jægerkredse.

Som antydet har denne Modtagelse ikke haft noget særlig hjerteligt Præg. I Korthed er den officielle Jægerindstilling den, at Forslagets Indsendelse til Landbrugsministeriet uden forudgaaende Forelæggelse for Jagtorganisationerne er en „uvenlig Handling“ som truer med at ødelægge det gode Forhold, der til nu har hersket mellem Naturfredningsfolk og Jægere, at Jægerne ved en Jagtlovsrevision vil have det afgørende Ord, og at man afviser enhver saglig Diskussion om Forslaget.

Uden iøvrigt at blande sig ind i, om Forslagsstillerne af rene Høflighedsgrunde forud burde have orienteret Jagtorganisationer om Forslagets Indhold eller ej, kan man maaske gøre sig et Par Tanker. Naar „Dansk Jagtforening“s Formand taler om det gode hidtidige Samarbejde mellem Jægere og Naturfredningsfolk, tænker han antagelig i særlig Grad paa Arbejdet med det Fællesforslag, som „Dansk Jagtforening“, „Foreningen til Dyrenes Beskyttelse“ og „Dansk ornithologisk Forening“

indsendte i 1919 og som dannede Grundlag for Jagtloven af 1922. Denne Jagtlov levede kun i 9 Aar. Afløseren hviler som nævnt paa et Fællesforslag fra de to Jagtorganisationer. Hvorledes blev Naturfredningsfolkene mon forud orienteret om dette Forslag? Iøvrigt skulde Meditationer over slige Formaliteter ikke kunne forhindre en Drøftelse af et saglig velbegrundet Forslag.

Naar „Dansk Jagtforening“s Formand ifølge Referat i Dansk Jagttidende „sluttelig med megen Vægt“ understreger, „at Jægerne ved en Jagtlovsrevision vilde have det afgørende Ord“, saa er det selvfølgelig en Trøst, at denne Jægeres Vilje sidder i Rigsdagens Bukselomme, men forhaabentlig har Referenten misforstaaet Taleren.

Det forekommer temmelig indlysende, at Jagtloven i alle de Bestemmelser, der regulerer Forhold, hvor Jægerne og Naturfredningsfolkene har modstridende Interesser, maa søge at dele Sol og Vind lige i Interessekonflikten. Beskyttelsen af de vildtlevende Dyrearter er — som det iøvrigt ogsaa er blevet udtrykt i Jagtlovsforhandlinger paa Rigsdagen — et Spørgsmaal, der ikke blot har Interesse for Jægere, men det er af Betydning for enhver Naturven, og man vægrer sig ved at tro paa, at Jagtforeningens Formand — der tilmed er Jurist — skulde mene, at Jægerne har Patent paa Ændringsforslag til Jagtloven, og at Lovgivningsmagten i et Forhold, hvor forskellige Interesser gør sig gældende, alene skulde gaa den ene Parts Ærinde.

At Jægerne blankt afviser enhver Diskussion om Forslaget synes desværre at fremgaa af de to Jægerorganisationers Protestskrivelse til Landbrugsministeriet. I denne Skrivelse — hvor „Patentsynspunktet“ iøvrigt flere Steder stikker Hovedet frem — henstiller man, at Jagtlovsforslaget henlægges og lover, at man „til sin Tid“ skal fremkomme med sine Ønsker (her er Viljen dog traadt lidt i Baggrunden), naar en Jagtlovsrevision „skønnes hensigtsmæssig“.

Dansk Jagtforenings Formand har dybt beklaget det Skaar, som Ændringsforslaget synes at have givet det gode Forhold mellem Jægere og Naturfredningsfolk. Man maa haabe, at denne Beklagelse er oprigtig ment, og man maa haabe, at Jægerne ved nærmere Eftertanke indser, at Forslaget, der ikke er noget Ultimatum, indeholder mange rimelige og berettigede

Ønsker, og at der kan være Anledning til at optage det til en saglig Drøftelse mellem Jægere og Naturvenner, der dog, naar alt kommer til alt, ikke er helt inkommensurable Størrelser, selvom Fortidens Indlæg og Diskussioner nok undertiden kan give en det Indtryk.

Kolonier af Fiskehejre (*Ardea c. cinerea* L.) i Danmark.

Af CHR. KRÜGER.

(With a Summary in English: Distribution of the Common Heron
(*Ardea c. cinerea* L.) in Denmark.)

(Dansk zootopografisk Undersøgelse vedrørende Fugle. Beretning Nr. 18.)

Den følgende Afhandling fremkommer som en Fortsættelse af de Optællinger af Hejrekolonier her i Landet, som tidligere er foretaget af Kontorchef V. WEIBÜLL i 1912 (Dansk orn. For. Tidsskr. 6) og af Dr. phil. VAGN HOLSTEIN i 1927 (Fiskehejren, Kbh. 1927), idet det er af Interesse at faa fastslaaet, hvilke Forandringer der er sket indenfor Landets Hejrebestand, siden den sidste Optælling blev foretaget for en Række Aar tilbage.

Det Materiale, som her skal forelægges, er indsamlet i Løbet af 1944 og 1945 ved Henvendelse til Medlemmerne af D. O. F. samt ved Udsendelse af Forespørgsler til ca. 85 Skovejere og Skovridere i Landets forskellige Egne. Endvidere har Redaktørerne af vore 3 Jagttidsskrifter „Dansk Jagttidende“, „Jagt og Fiskeri“ samt „Jagtvennen“ med stor Venlighed optaget Henvendelser til deres Læsere om Indsendelse af Oplysninger. De forskellige Meddeleres Navne er anført i Teksten, og det er mig en kær Pligt at bringe alle mine Medarbejdere en Tak for venlig Bistand og Interesse. Uden den havde Undersøgelsen ikke kunnet gennemføres.

I sin Bog om Fiskehejren (Kbh. 1927) har VAGN HOLSTEIN bragt en samlet og nummereret Oversigt over Resultatet af V. WEIBÜLLS og sin egen Optælling af Danmarks Hejrekolonier. I den følgende Opgørelse har jeg valgt at betegne de forskellige Kolonier med nye Numre, idet der dog henvises til HOLSTEINS Oversigt overalt, hvor de respektive Kolonier tidligere har været omtalt. Hvor denne Henvisning mangler, maa Kolo-